

Učebné osnovy so vzdelávacím štandardom

Názov predmetu	Náboženská výchova – evanjelická cirkev
Škola	Základná škola Kláry Jarunkovej, Kolkáreň 7/12, Podbrezová
Kód a názov ŠVP	ISCED 2
Stupeň vzdelania	nižšie sekundárne vzdelanie
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	slovenský
Dĺžka štúdia	5 rokov

ČASOVÝ ROZSAH VÝUČBY (V HODINÁCH)													
Počet hodín za 5. – 9. ročník		Rozloženie do ročníkov										Spolu	
		piaty		šiesty		siedmy		ôsmy		deviaty			
RUP*	PDH**	týžd.	spolu	týžd.	spolu	týžd.	spolu	týžd.	spolu	týžd.	spolu	týžd.	za štúdium
5	0	1	33	1	33	1	33	1	33	1	33	5	165

RUP* - rámcový učebný plán, **PDH**** - použité disponibilné hodiny

Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP pre náboženskú výchovu – evanjelickú cirkev.

Charakteristika predmetu

Predmet náboženská výchova/náboženstvo Evanjelickej cirkvi augsburského vyznania v nižšom strednom vzdelávaní plní dôležitú úlohu pri formovaní osobnosti mladého človeka a jeho myslenia. Rozvíja duchovný svet žiakov – prostredníctvom zvesti Božieho Slova umožňuje spoznávať im Trojjediného Boha, zjaveného v Písme Svätom. Žiaci sa hlbšie oboznámia s biblickými pojmami, biblickými príbehmi a vyvodzujú z nich Boží odkaz pre dnešného človeka. Pomocou biblických príbehov a konkrétnych vedomostí si budujú vlastné poznanie Božej existencie, ktoré im umožňuje aktívne participovať na živote Božieho ľudu a pod pôsobením Slova a Ducha stvárňovať svoj život. Tento predmet ich vedie k aktívnemu zapájaniu sa do života rodiny, Cirkvi i spoločnosti, v ktorej žijú.

Ciele predmetu

Žiaci:

- prehľadujú vzťah s Pánom Bohom a s ľuďmi,
- získajú záujem o Slovo Božie – Bibliu, modlitbu, duchovnú pieseň, o duchovné hodnoty a aktívny kresťanský život v Cirkvi,
- nadobudnú spôsobilosť lepšie sa orientovať v zložitých morálnych, sociálnych, ekonomických a politických situáciách,
- získajú informácie o spleti náboženských a ezoterických prúdov v dnešnej globalizovanej spoločnosti,
- získajú nevyhnutné poznatky dogmatiky, všeobecných kresťanských dejín, dejín ECAV na Slovensku,
- získajú pozitívny vzťah k prírode z pohľadu viery ako k Božiemu stvoreniu a sú motivovaní k zodpovednosti,
- nadobudnú povedomie potreby angažovať sa za spoločné dobro v cirkvi a v spoločenstve, v ktorom žijú.

Kompetencie a zručnosti žiakov

Náboženská výchova druhého stupňa základných škôl má po obsahovej stránke ponúknuť prehľad vedomostí z Biblie, jej kníh a biblických príbehov a udalostí Starej a Novej zmluvy. Žiaci získavajú prehľad o historickom vývine cirkvi, cirkevných dejinách a učení našej cirkvi. Oboznamujú sa s inými kresťanskými cirkvami, náboženstvami a učia sa varovať nežiaducim vplyvom sekt. Učia sa poznať kresťanský pohľad na etické otázky v spoločnosti a vedieť zaujímať správne postoje na základe Božieho slova.

5. ročník

Tematické celky

1. Kniha kníh
2. Preddejiny SZ
3. Svedkovia viery SZ
4. Kresťan a modlitba
5. Cirkev – Božia rodina
6. Cirkevný rok

Vzdelávací štandard

OBSAHOVÝ ŠTANDARD	VÝKONOVÝ ŠTANDARD
1. Kniha kníh	
Biblia Boh Kniha kníh vznik, delenie, materiál, preklady, autori pamäť, myslenie, proces	Žiak na konci 5. ročníka základnej školy vie/dokáže: - zhodnotiť, prečo je Biblia pre nás dôležitá, - opísať, ako vznikla Biblia, - r o z p o z n a ť jej rozdelenie, materiály, na ktorých bola písaná, najdôležitejšie preklady, pisateľov, - ovládať biblické skratky,
2. Preddejiny SZ	
stvorenie, poriadok, slovo prví ľudia Adam a Eva vzťahy – rodina, súrodenci poslušnosť – neposlušnosť rešpekt satan, hriech Kain a Ábel Nóach	- ovládať chronológiu stvorenia podľa biblického rozprávania, - popísať biblický proces stvorenia človeka, - uvedomiť si svoju zodpovednosť za stvorenie, - uvedomiť si dôležitosť poslušnosti voči Pánu Bohu, - rozpoznať, čo je to pokušenie, hnev a závišť, - poznať význam dôvery Bohu a jeho starostlivosť o človeka,) - urobiť si plán pomoci pre svoju širšiu rodinu,
3. Svedkovia viery SZ	
manželstvo, rodičia Izák a Rebeka s úrodenci Ézav a Jákob, klamstvo, dedičstvo, prvorodenstvo, nenávisť, útek služba, úspech – neúspech zrada – pomsta Jozef viera nespravodlivosť odpustenie	- objasniť, aké je dôležité dôverovať Pánu Bohu, - popísať vzájomnú lásku ako dôležitý pilier pre manželstvo a rodinný život, - obhájiť potrebu dobrých súrodeneckých vzťahov, - r o z poznať, že klamstvo a podvod zraňujú, vedú k hanbe a úteku pred ľuďmi a Bohom, - vysvetliť, ako možno cez odpustenie nachádzať cestu k sebe, - vymenovať niektoré biblické postavy, ktoré si odpustili, - uviesť príklady, ako si môže širšia rodina pomáhať, - obhájiť, že pomsta nie je správna voľba na riešenie konfliktov, - zahrať scénu o súčasnom Ézavovi a Jákobovi,
4. Kresťan a modlitba	
modlitba rozhovor dôvera	- opísať dôležitosť modlitby v živote kresťana, kedy, kde a prečo sa modlíme, - uplatniť a prehĺbiť svoj modlitebný život, - vysvetliť jednotlivé prosby Modlitby Pánovej
5. Cirkev – Božia rodina	
cirkev, hlava cirkvi spoločenstvo Krédó služby Božie	- popísať, čo je cirkev, ako a prečo vznikla, - poznať, kto je jej hlavou a kto sú jej predstavitelia, - určiť, čo je centrom Služieb Božích, a čo patrí do ich poriadku,

liturgia Evanjelický spevník Kostol, chrám kresťanské symboly	<ul style="list-style-type: none"> - vysvetliť slová: liturgia, evanjelium, Krédo, - ovládať orientáciu v Evanjelickom spevníku, - popísať, čo je súčasťou evanjelického kostola, - určiť, načo slúži kostol, aké ďalšie bohoslužobné výkony, okrem služieb Božích, sa dejú v chráme,
6. Cirkevný rok	
cirkevný rok sviatky nedele Vianoce Veľká Noc	<ul style="list-style-type: none"> - vymenovať, čím sa začína a končí cirkevný rok, aké je jeho základné rozdelenie, - zapamätať si sviatky a nedele vianočného kruhu, - popísať biblické udalosti, ktoré sa spájajú s Vianocami, - popísať udalosti a význam sviatkov Veľkej Noci.

6. ročník

Tematické celky

1. Dejiny – svedkovia viery SZ
2. Etika - Dekalóg
3. Dejiny Starej zmluvy
4. Dogmatika - Sviatosti
5. Etika – Dekalóg – Povinnosti voči Pánu Bohu

Vzdelávací štandard

OBSAHOVÝ ŠTANDARD	VÝKONOVÝ ŠTANDARD
Dejiny – svedkovia viery SZ	
biblická osobnosť, životopis Abrahám, veriaci človek, poslušnosť Jozef, dôvera Mojžiš	Žiak na konci 6. ročníka základnej školy vie/dokáže: - porozprávať základné životopisné údaje biblických osobností - Abrahám, Jozef, Mojžiš, - poukázať na Božiu vernosť na príklade Jozefa, - zahrať scénu a situáciu zo života biblických osobností podľa vlastného výberu,
Etika - Dekalóg	
10 Božích prikázaní Malý katechizmus Stvoriteľ	- rozpovedať príbeh prijatia Desatora na Sinaji, - reprodukovať 10 Božích prikázaní spolu s aktuálnym vysvetlením, - rozpoznať rozdiel medzi odkazom dvoch tabúl Desatora, - rozpovedať príbeh stvorenia, - vystihnúť, že Boh stvoril tento svet pre človeka (1M 2:17),
Dejiny Starej zmluvy	
Izraelci sudcovia, králi, proroci Dávid Hriech a pokánie rozhodnutie modloslužba utrpenie zajatie	- vysvetliť nebezpečenstvá pri odchode od Hospodina, - vysvetliť silu modlitby na príklade Samuelovej matky, - zdôvodniť význam utrpenia v živote človeka, - vymenovať zariadenia Evanjelickej diakonie, - vysvetliť pojem prorok v biblickom význame, - rozlíšiť medzi povolaním a poslaním jednotlivých prorokov, - orientovať sa v biblických príbehoch a v ich odkaze pre život človeka i cirkvi (Daniel, Mudrochaj a Háman, Jonáš), - vysvetliť význam židovského sviatku Púrim,
Dogmatika - Sviatosti	
Božia láska odpustenie hriechov sviatosti: krst, večera Pánova konfirmácia 1. Božie prikázanie	- vysvetliť príbeh lásky a starostlivosti pri vyhnaní ľudí z raja, - aplikovať príbeh Ježišovej obete na odpustenie hriechov, - prezentovať sviatosti Evanjelickej cirkvi a. v. a ich potrebu, - rozlíšiť medzi vyjadreniami „smrť starého Adama“ a „Nové stvorenie v Kristu“, - vysvetliť pojmy: krst, konfirmácia, Pánova večera, spoveď, pokánie, - orientovať sa vo význame, príprave, podmienkach a v spôsobe vysluhovania sviatostí,
Etika – Dekalóg – Povinnosti voči Pánu Bohu	
Božie vlastnosti Vyvolenie	- opísať vlastnosti milujúceho Boha a Jeho lásku k človeku, - rozpoznať Boha ako svojho Stvoriteľa, osobného

<p>Morálka zdravie konzumný život Agapé a Eros modlárstvo závislosti, sekty, okultizmus, ezoterika Božie dieťa</p>	<p>Záchrancu a Pomocníka v každodennom živote, - rozlíšiť medzi pojmami – Boží zákon a „svedomie sveta“, - uviesť biblické príbehy prijatia a posvätenia, - vysvetliť pojmy – morálka, zdravie, striedmosť, pokora, konzum, - zdôvodniť životný štýl založený na Božích zákonoch, - pomenovať krásu i nebezpečenstvá v živote dospelých, - doložiť Biblickou a ľudskou skúsenosťou pojmy Agapé a Eros, - zdôvodniť význam 1. Božieho prikázania, - uviesť príklady previnení voči 1. Božiemu prikázaniu, - orientovať sa v aktuálnych modlárstvach dnešnej doby (okultizmus, sekty, ezoterika, závislosti), - rozoznať rozdiel medzi cirkvou a sektou, - zdôvodniť význam druhého Božieho prikázania, - uviesť príklady jeho zneužívania, - zdôvodniť význam 3. Božieho prikázania, - poznať základný priebeh služieb Božích.</p>
--	---

7. ročník

Tematické celky:

1. Povinnosti voči blíznym
2. Dogmatika – Druhý článok Kréda – VVK
3. Dejiny – Svedkovia viery NZ a v ranej cirkvi

Vzdelávací štandard

OBSAHOVÝ ŠTANDARD	VÝKONOVÝ ŠTANDARD
1. Povinnosti voči blíznym	
spolužitie kresťanské spoločenstvo ľudské práva povinnosti rasizmus, nacionalizmus, tolerancia, xenofóbia hodnota ľudského života počatie a prirodzená smrť manželstvo, rodičovstvo, adopcia, rozvod nevera, promiskuita, prostitúcia misia, charita, humanita ľudskosť sebeckosť duševné a osobné vlastníctvo pravda, lož, omyl, zavádzanie „svätá lož“	Žiak na konci 7. ročníka základnej školy vie/dokáže: <ul style="list-style-type: none"> - zdôvodniť na základe Biblie slobodu jednotlivca v právach i povinnostiach, - uviesť príklady pravidiel kresťanského spolužitia z listov apoštolov, - vysvetliť pojmy – pacifizmus, rasizmus, nacionalizmus, tolerancia, xenofóbia, - zdôvodniť význam 4. Božieho prikázania, - vyjadriť dôvody pre zachovanie rodiny, manželstva, rodičovstva, - zdôvodniť význam 5. Božieho prikázania, - vysvetliť dôležitosť zodpovednosti za ochranu ľudského života, - zdôvodniť význam 6. a 10. Božieho prikázania, - opísať zásady zodpovedného prístupu k sexualite, - vysvetliť pojmy: rodičovstvo, adopcia, rozvod, nevera, promiskuita, prostitúcia, homosexualita, - pomenovať riziká predmanželského sexuálneho spolužitia, - zdôvodniť potrebu žiť vo vzťahoch, ktorých základom je Boh, - zdôvodniť význam 7. a 9. Božieho prikázania, - vysvetliť význam pojmov – osobné vlastníctvo, duševné vlastníctvo, krádež, lúpež, podvod, korupcia, - rozlíšiť medzi pojmi – charita, misia, humanita v kresťanskom kontexte Ježišovej lásky, - zdôvodniť význam 8. Božieho prikázania, - vysvetliť pojmy – lož, omyl, zavádzanie, „svätá lož“,
2. Dogmatika – Druhý článok Kréda – VVK	
Ježiš Kristus Rímska ríša vzkriesenie ľudský problém telesné potreby bolesť, strach, utrpenie, smútok Spasiteľ podobenstvá osobný vzťah modlitba	<ul style="list-style-type: none"> - vymenovať niekoľko historických faktov, ktoré potvrdzujú existenciu osoby Ježiša Krista, - poznať biblické i mimo biblické pramene, ktoré vypovedajú o Ježišovi, - orientovať sa v Biblii pri vyhľadávaní textov o Ježišovi, - vymenovať evanjelistov, - reprodukovat' znenie druhého článku VVK, - uviesť biblické príklady nadprirodzených schopností Ježiša, - vyhľadať v evanjeliách miesta, ktoré poukazujú na ľudskú stránku Ježišovej osobnosti (radosť, hnev, smútok), - zdôvodniť súvislosť medzi neschopnosťou hriešneho človeka získať večný život a dokonalou obeťou Ježiša Krista, - orientovať sa v Ježišových podobenstvách a v ich odkaze,

	<ul style="list-style-type: none"> - zdôvodniť potrebu osobného vzťahu s Ježišom, - uviesť Ježiša Krista ako vzor kresťanských postojov a služby, - uviesť možnosti stretávania sa s Ježišom – modlitba, Písmo Sväté, sviatosti, spoločenstvo,
3. Dejiny – Svedkovia viery NZ a v ranej cirkvi	
<p> Palestína pokánie apoštol Peter diakon Štefan apoštol Pavol prvý cirkevný zbor pohanstvo Nicejský koncil pustovníctvo a mníšstvo pápeži – Lev Veľký a Gregor Veľký Konštantín a Metod František z Assisi </p>	<ul style="list-style-type: none"> - orientovať sa na mape Palestíny, - vymenovať základné životopisné dáta biblických osobností Petra, Štefana a Pavla, - zdôvodniť príčiny prenasledovania kresťanov, - orientovať sa v základných politických okolnostiach zrovnoprávnenia kresťanstva s pohanstvom, - vysvetliť príčiny vzniku pustovníctva a mníšstva, - vymenovať základné životopisné údaje historických osobností pápežov Leva Veľkého a Gregora Veľkého, - vymenovať základné životopisné údaje historických osobností Konštantína a Metoda, - vysvetliť dôvody uplatnenia byzantskej misie na Veľkej Morave, - poznať základné životopisné dáta Františka z Assisi.

8. ročník

Tematické celky

1. Dejiny – Predreformácia – až do r. 1918
2. Dogmatika Tretí článok Kréda –VVK
3. Diakonia
4. Religionistika Kresťanstvo
5. Religionistika Sekty

Vzdelávací štandard

OBSAHOVÝ ŠTANDARD	VÝKONOVÝ ŠTANDARD
1. Dejiny – Predreformácia – až do r. 1918	
život v pravde reformácia Tolerančný patent ECAV v období maďarizácie štúrovci	Žiak na konci 8. ročníka základnej školy vie/dokáže: - vysvetliť pojem pravda v biblickom význame (Ján 14), - vysvetliť pojmy: ospravedlnenie z viery, sloboda svedomia, - popísať hlavné línie svetovej reformácie a jej členenie, - zhodnotiť zmenu situácie pre život ECAV po prijatí Tolerančného patentu, - zhodnotiť význam štúrovcov aj ako cirkevných predstaviteľov v dobe maďarizácie,
2. Dogmatika Tretí článok Kréda –VVK	
úloha a zodpovednosť viditeľná a neviditeľná cirkev úlohy cirkvi misia – služba	- charakterizovať osobu Ducha Svätého ako Posvätiťa, Radcu, Darcu, Utešiteľa, Pomocníka, - vyjadriť presvedčenie, že živá viera prináša ovocie Ducha Sv., orientovať sa v textoch, ktoré hovoria o vzniku a vývoji prvotnej cirkvi, o zakladaní a živote prvých cirkevných zborov, -vysvetliť pojmy – viditeľná a neviditeľná cirkev, - charakterizovať ich základné úlohy a ich aplikovanie v každodennom živote, identifikovať sa s cirkvou ako svojim duchovným domovom, - rozpoznať rôzne spôsoby misie vo svete,
3. Diakonia	
diakonia sestry Royové	- vysvetliť pojmy: diakonia, služba a skutok lásky, - reprodukovať základné životopisné dáta o sestrách Royových, - vymenovať niektoré zariadenia Evanjelickej diakonie na Slovensku, zdôvodniť význam diakonie v službe cirkvi a svetu, - zostaviť zoznam služieb, ktoré vidí vykonávať členov miestnej diakonie,
4. Religionistika Kresťanstvo	
učenie a prax ECAV učenie a prax Rímskokatolíckej cirkvi	- vymenovať základné učenie ECAV, - popísať učenie a prax Rímskokatolíckej cirkvi,
5. Religionistika Sekty	
sekty mechanizmus agitácia odmietnutie ponuky	- vymenovať základné charakteristiky siekt, - rozpoznať spôsoby agitácie, učenie a mechanizmus fungovania, - prezentovať ich nebezpečenstvo a spôsob ako sa im brániť, - simulovať situácie získavania nových členov do sekty a ich odmietanie.

9. ročník

Tematické celky

1. Dejiny – 20. storočie
2. Služby Božie
3. Religionistika – Náboženstvá sveta
4. Dogmatika – 1. článok Kréda

Vzdelávací štandard

OBSAHOVÝ ŠTANDARD	VÝKONOVÝ ŠTANDARD
1. Dejiny – 20. storočie	
život ECAV na Slovensku v období: pomery v Rakúsko–Uhorsku vznik ČSR fašizmus komunizmus normalizácia 1969-1989	Žiak na konci 9. ročníka základnej školy vie/dokáže: <ul style="list-style-type: none"> - vymenovať osobnosti, ktoré stáli pri zrode ECAV na Slovensku (J. Janoška, M. Ivanka), - poznať životopisné údaje D. Bonhoefera, - zhodnotiť potrebu boja proti akejkoľvek totalite, - reprodukovať základné postoje ECAV ku komunistickému štátu, - vymenovať najdôležitejšie príčiny prenasledovania duchovných ECAV komunistickým štátom, - opísať stručné životopisy a osudy evanjelických farárov: P. Uhorskaia, J. Juráša, skupiny KVAP, D. Bancíkovej, - popísať situáciu ECAV v období normalizácie,
2. Služby Božie	
3. Božie prikázanie odpočinok v živote človeka sabat nedeľa služby Božie Evanjelický spevník	<ul style="list-style-type: none"> - vysvetliť význam 3. Božieho prikázania, - zdôvodniť potrebu odpočinku v živote človeka, - vyjadriť dôvody pre deň oddelený pre Boha, - identifikovať znaky a význam kresťanskej nedele, - poznať poriadok nedeľných služieb Božích, - orientovať sa v Evanjelickom spevníku,
3. Religionistika – Náboženstvá sveta	
religionistika polyteistické náboženstvá monoteistické náboženstvá judaizmus kresťanstvo svetonázor ateizmus, nihilizmus, New Age postmodernizmus	<ul style="list-style-type: none"> - definovať pojmy náboženstvo, religionistika, - orientovať sa v delení náboženstiev a v ich zaradení, - orientovať sa v polyteistických a monoteistických náboženstvách, - vedieť vysvetliť pojem „svetonázor“, - poznať základné znaky ateizmu, nihilizmu, ich dôrazy a ich význam v praxi, - poznať základné znaky New Age, postmodernizmu, ich dôrazy a ich význam v praxi,
4. Dogmatika – 1. článok Kréda	
Všeobecná viera kresťanská Svätá Trojica hriech Božia milosť odpustenie posledný súd o umieraní a smrti večný život	<ul style="list-style-type: none"> - reprodukovať znenie VVK, - vymenovať niekoľko nesprávnych predstáv o Bohu, - zopakovať učenie o Svätej Trojici, - vysvetliť biblické rozprávanie o stvorení sveta a človeka, - vysvetliť neustále Božie stvoriteľské konanie v tomto svete, - vysvetliť vyhladané verše v Biblii, ktoré hovoria o hriechu človeka, Božej milosti a odpustení, odsúdení a zatratení, - opísať posledný súd na podklade biblických textov,

	- vysvetliť, že umieranie a smrť sú nevyhnutnou súčasťou ľudskej existencie, - oceniť Božie prisľúbenia, týkajúce sa večného života.
--	---

Metódy a formy práce

- motivačné rozprávanie, rozhovor, problém, demonštrácia,
- rozprávanie, vysvetľovanie, demonštračná metóda, pozorovanie,
- didaktická hra, kooperatívne vyučovanie,
- samostatná činnosť, práca vo dvojiciach a skupinách,
- metóda opakovania, precvičovania a upevňovania.

Učebné zdroje

Biblia, učebnica, detský kresťanský časopis a literatúra, materiálno-technické a didaktické prostriedky

Hodnotenie a klasifikácia žiakov

Žiaci sú hodnotení podľa Metodického pokynu č. 22/2011 s účinnosťou od 1.mája 2011 na hodnotenie žiakov základnej školy. V danom predmete na vysvedčení uvádza namiesto klasifikačného stupňa alebo slovného hodnotenia slovo **absolvoval** (príp. neabsolvoval).

Žiaci sú hodnotení slovne na základe konkrétnych splniteľných úloh, vyplývajúcich zo vzdelávacieho štandardu. Sú vedení k sebahodnoteniu a hodnoteniu kolektívom tak, aby každý žiak mal možnosť zažiť úspech.